

ครั้งที่ 49 2/2564 วิชาสอบบัญชี 1 ด้านคอมพิวเตอร์

ข้อ 3.

3.1 ท่านเป็นผู้สอบบัญชีที่รับงานใหม่ต่อจากผู้สอบบัญชีคนเก่า พบว่าผู้สอบบัญชีคนเก่า ไม่ทดสอบ IT general control และ application control ทั้งที่บริษัทใช้ระบบ ERP ในการประมวลผลสารสนเทศ

ท่านให้เหตุผลสนับสนุนผู้สอบบัญชีคนเก่าในการไม่ทดสอบระบบการควบคุม โดยให้เหตุผลทุกกรณี(8คะแนน)

แนวคำตอบ

เหตุผลที่ผู้สอบบัญชีคนเก่าไม่ทดสอบระบบ IT general control และ application control ในปีก่อน

1. ผู้สอบบัญชีพบหลักฐานที่บ่งชี้ว่าการควบคุมทั่วไปและการควบคุมระบบงาน ไม่มีการปฏิบัติตามอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้สอบบัญชีไม่เชื่อถือในการควบคุมทั่วไปและการควบคุมระบบงาน
3. ผู้สอบบัญชีไม่จำเป็นต้องทำการสอบทานและประเมินการควบคุมระบบ(IT general control และ application control)ในรายละเอียดซ้ำกับที่ได้ทำไปแล้วในงวดก่อน หากระบบไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมในจุดที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งได้เกิดขึ้นหลังจากการตรวจสอบในงวดก่อน อย่างไรก็ตามหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดตามที่กล่าว ผู้สอบบัญชีต้องทดสอบการควบคุมใหม่อย่างน้อยทุกปี 3
4. ผู้สอบบัญชีไม่เชื่อถือการควบคุมที่มีต่อความเสี่ยง ซึ่งผู้สอบบัญชีพิจารณาว่า เป็นความเสี่ยงที่มีนัยยะสำคัญ เช่น การควบคุมทั่วไปในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีข้อบกพร่อง

หมายเหตุ หากการควบคุมทั่วไป (IT general control)ไม่น่าเชื่อถือการควบคุมระบบงาน application control ก็ไม่น่าเชื่อถือด้วย

3.2 ผู้จัดการฝ่ายบัญชีต้นทุน จำนวนค่าเพื่อสินค้าลำสมัยจากข้อมูลอายุสินค้าจากระบบสารสนเทศที่เชื่อถือได้ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี เสนอการตรวจโดยวิธีการทดสอบ (Test of Control)การควบคุม โดยบริษัทใช้วิธีการสอบทานที่ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี กำหนดเกี่ยวกับการคำนวณหามูลค่าสินค้าคงเหลือ ดังนี้

- 1) กระทบยอด จำนวน ราคา อายุของสินค้า กับกระดาษทำการคำนวณค่าเผื่อของผลก ว่าตรงกันหรือไม่
- 2) ทดสอบการคำนวณในกระดาษทำการ ผู้จัดการฝ่ายบัญชีต้นทุน ว่าถูกต้องหรือไม่

คำถาม ท่านคิดว่าวิธีการที่ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี กำหนดการทดสอบการควบคุมดังกล่าว เพียงพอหรือไม่ (6 คะแนน)

แนวการตอบ

การที่ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี กำหนดการทดสอบการควบคุมดังกล่าว ไม่เพียงพอ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากกิจการมีการประมวลผลด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีลักษณะของความสม่ำเสมอ หลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับการนำการควบคุมระบบงานแบบอัตโนมัติ (IT) ไปใช้ ควรนำมาพิจารณาร่วมกับหลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพสำหรับการควบคุมทั่วไปของกิจการ(ด้วยมือ) อาจให้หลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามการควบคุมที่ครอบคลุมกว่า

2. การออกแบบและทดสอบการควบคุม ผู้สอบบัญชีต้องได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เมื่อผู้สอบบัญชีได้ให้ระดับความน่าเชื่อถือในประสิทธิภาพของการควบคุมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงขึ้น ดังนั้น

ผู้สอบบัญชี ควรเพิ่มระดับความเชื่อมั่นเรื่องความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามการควบคุมให้สูงขึ้นด้วยโดยการทดสอบการควบคุมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การควบคุมบางอย่างไม่มีเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากกิจการประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ดังนั้น ผู้สอบบัญชีควรใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (CAATs) ช่วยในการทดสอบการควบคุมด้วย เช่น ใช้วิธีประมวลผลข้อมูลทดสอบ (Test Data)

4. เนื่องจากกิจการประมวลผลการคำนวณค่าเผื่อสินค้าล้าสมัยจากข้อมูลอายุสินค้าโดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีลักษณะของความสม่ำเสมอ เมื่อผู้สอบบัญชีได้พิจารณาว่าการควบคุมที่ทำงานโดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำงานได้ตามที่กำหนดไว้(น่าเชื่อถือ)แล้ว ผู้สอบบัญชีควรทดสอบการควบคุมว่ามีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องหรือไม่ การควบคุมดังกล่าวอาจรวมถึงการพิจารณาว่า

- โปรแกรมที่ใช้ในการประมวลผลรายการ ต้องเป็น โปรแกรมที่ได้รับอนุมัติแล้ว

- การพิจารณาว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงโปรแกรม ผู้สอบบัญชี ควรทำการตรวจสอบบันทึก (Audit Logging) ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ได้หลักฐานการสอบบัญชีว่าไม่มีการเข้าถึงโปรแกรมโดยผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต

5. ผู้สอบบัญชี ควรทดสอบความมีประสิทธิภาพของการสอบทานรายงาน (Output Control) โดยผู้ใช้รายงาน เช่น มีการสอบทานรายงานการซื้อขายสินค้า และหากพบข้อผิดพลาด ควรมีการติดตามหาสาเหตุ

6. ช่วงเวลาของการทดสอบการควบคุม หากผู้สอบบัญชีเชื่อถือการคำนวณค่าเผื่อสินค้าล้าสมัยจากข้อมูลอายุสินค้าโดยระบบสารสนเทศตลอดช่วงเวลา ผู้สอบบัญชีควรใช้วิธีการทดสอบที่สามารถให้หลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับ

ความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามการควบคุมในช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องนั้น เช่น การทดสอบการติดตามการควบคุมของกิจการ

.....

3.3 บริษัทขาย e commerce มีเดือนขายส่วนลดมากกว่า 100 เดือนขาย และรายการมากกว่า 100,000 รายการต่อวัน ผู้ช่วยเสนอให้ใช้ test data ทดสอบการให้ส่วนลด ถามว่า test data มีข้อจำกัดอย่างไร (6 คะแนน)

แนวการตอบ

ข้อจำกัดของการทำข้อมูลทดสอบ

- 1) ระบบงานที่ทดสอบอาจไม่ใช่ที่ลูกค้าใช้จริง
 - 2) ต้องใช้เวลาในการพัฒนามาก หากต้องการทดสอบทุกเดือนขายทุกขั้นตอน
 - 3) ทดสอบได้เฉพาะตามเดือนขายจุดควบคุมเท่านั้นในโปรแกรมลูกค้า
 - 4) อาจมีข้อผิดพลาดหรือการทุจริตที่ทำด้วยมือซึ่ง โปรแกรมไม่อาจสอบทานได้
 - 5) เหมาะกับการประมวลผลแบบแบทช์ (Batch Processing)
-